

Idući s Peristila put mora stizalo se u carske odaje i to najprije u vestibulum, danas općenito nazvan Rotunda. To je okrugla građevina, s kubetom, koje nekada bijaše ukrašeno mozaikom. Danas je najveći dio već porušen. Zatim se stizalo u tablinij, veliku podugačku dvornicu za dočeke (prije), preko koje se išlo u šetališnu dvornicu (Kryptoportikus). Još su sačuvana uokvirena vrata u Severovoj ulici. Desno od vestibula bijahu po svoj prilici carske sobe za stanovanje, gostinska soba, knjižnica i kupatilo, a lijevo kuhinja, pripadne domaćinske prostorije i stanovi za žene (gynaecium), a u prvom redu sobe za Dioklecijanovu ženu Prisku i njenu kćer Valeriju, koje uostalom nikada nijesu ni došle u ovaj dvor.

Carski mauzolej, koji je biskup Ivan Ravenjanin u drugoj polovici 8. vijeka pretvorio u kršćansku crkvu, danas je Stolina crkva splitske nadbiskupije. Spolja je ova građevina osmouglasta, te je nekada imala peripter sa 24 stupa i predvorje (prostažis), ali su ove starine morali ukloniti, kada je u 13—15 vijeku na ovom mjestu podignut zvonik. Unutrašnjost je okrugla i ima promjer od 13,5 m, a visina joj seže 21,5 m. Raščlanjena je na četiri četverouglaste i isto toliko poluokruglih udubina. U poluokrugle udubine na istočnoj strani ugrađena su u 15 vijeku dva oltara, a u početku 17 vijeka probijena je istočna četverouglasta udubina, da se podigne glavni žrtvenik s prezbiterijom. Sjeverna udubina produžena je u 18 vijeku, i tu je smješten oltar sv. Dujma. Kube je nekada bilo ukrašeno mozaikom. Naslanja se na dvostruku galeriju stupova. Donji su stupovi visoki 7 m, a izrađeni su od crvena egipatskog granita. Gornji su stupovi visoki 3,5 m i izrađeni su od granita i tamnog skupocjenog porfira. Na ovoj gornjoj galeriji ima lijep friz, koji prikazuje Erote u lovu na dvlje zvižeri, zatim su tu maske s festonima i nekoliko medaljona. Dva medaljona sučelice glavnom ulazu — kaže se — portreti su Dioklecijana i žene mu Priske. Nekada je usred mauzoleja stajao Dioklecijanov sarkofag, ali je taj nestao po svoj prilici u 8 ili 9 vijeku s propadanjem antike. Osobito je lijepa

Split

Pogled

s Marjana

Vue de Marjan

Blick

von Marjan

Foto »Putnik«